

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2018. gada 17. aprīlī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Eiropas Savienības pilsonība – Tiesības brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā – Direktīva 2004/38/EK – 28. panta 3. punkta a) apakšpunkts – Pastiprināta aizsardzība pret izraidīšanu – Nosacījumi – Pastāvīgās uzturēšanās tiesības – Uzturēšanās uzņēmējā dalībvalstī iepriekšējos desmit gadus pirms lēmuma par izraidīšanu no attiecīgās dalībvalsts teritorijas – Brīvības atņemšanas laikposms – Sekas attiecībā uz desmit gadus ilgās uzturēšanās nepārtrauktību – Saistība ar vispārējo novērtējumu par integrācijas saikni – Brīdis, kad tiek veikts minētais novērtējums, un kritēriji, kas jāņem vērā, veicot šo novērtējumu

Apvienotās lietas C-316/16 un C-424/16

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* (Bādenes-Virtembergas Augstākā administratīvā tiesa, Vācija) un *Supreme Court of the United Kingdom* (Apvienotās Karalistes Augstākā tiesa) iesniedza ar lēmumiem, kas pieņemti attiecīgi 2016. gada 27. aprīlī un 27. jūlijā un kas Tiesā reģistrēti 2016. gada 3. jūnijā un 1. augustā, tiesvedībās

B

pret

Land Baden-Württemberg (C-316/16)

un

Secretary of State for the Home Department

pret

Franco Vomero (C-424/16).

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], palātu priekšsēdētāji R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], A. Ross [*A. Rosas*] un K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], K. Toadere [*C. Toader*], M. Safjans [*M. Safjan*], D. Švābi [*D. Šváby*], A. Prehala [*A. Prechal*] (referente) un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*],

ģenerālvokāts: M. Špunars [*M. Szpunar*],

sekretāre: L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

* Tiesvedības valodas – vācu un angļu.

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 17. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- B vārdā – *R. Kugler, Rechtsanwalt*,
- *F. Vomero* vārdā – *R. Husain, QC, P. Tridimas* un *N. Armstrong, barristers*, kā arī *J. Luqmani, solicitor*,
- Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *J. Möller, pārstāvji*,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *C. Crane* un *C. Brodie*, kā arī *S. Brandon*, pārstāvji, kuriem palīdz *R. Palmer, barrister*,
- Dānijas valdības vārdā – *M. Wolff*, kā arī *C. Thorning* un *N. Lyshøj, pārstāvji*,
- Īrijas vārdā – *L. Williams, K. Skelly* un *E. Creedon*, kā arī *A. Joyce*, pārstāvji, kuriem palīdz *K. Mooney* un *E. Farrell, BL*,
- Grieķijas valdības vārdā – *T. Papadopoulou, pārstāve*,
- Nīderlandes valdības vārdā – *K. Bulterman* un *B. Koopman, pārstāves*,
- Eiropas Komisijas vārdā – *E. Montaguti* un *M. Heller*, kā arī *M. Wilderspin, pārstāvji*,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2017. gada 24. oktobra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt 28. panta 3. punkta a) apakšpunktu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK (OV 2004, L 158, 77. lpp., un labojumi – OV 2004, L 229, 35. lpp., un OV 2005, L 197, 34. lpp.).
- 2 Šie lūgumi tika iesniegti saistībā ar tiesvedībām, pirmkārt, starp *B* – Grieķijas pilsoni – un *Land Baden-Württemberg* (Bādenes-Virtembergas federālā zeme, Vācija) un, otrkārt, starp *Franco Vomero* – Itālijas pilsoni – un *Secretary of State for the Home Department* (iekšlietu ministrs, Apvienotā Karaliste) par lēmumiem par izraidīšanu, kas attiecīgi pieņemti par *B* un *F. Vomero*.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Direktīvas 2004/38 preambulas 17., 18., 23. un 24. apsvērumā ir noteikts:

“(17) Pastāvīgas uzturēšanās tiesību piešķiršana Savienības pilsoņiem, kas izvēlējušies ilgstoši apmesties tajā, stiprina Savienības pilsonības izjūtu, turklāt tā ir viens no galvenajiem faktoriem, kas veicina sociālo kohēziju, kura ir viens no Savienības pamatmērķiem. Tādēļ visiem Savienības pilsoņiem

un viņu ģimenes locekļiem, kas piecus gadus pastāvīgi uzturējušies uzņēmējā dalībvalstī saskaņā ar šajā direktīvā minētajiem nosacījumiem un kas nav bijuši izraidīti, būtu jāparedz pastāvīgas uzturēšanās tiesības.

- (18) Lai pastāvīgas uzturēšanās tiesības kļūtu par faktisku līdzekli integrācijai uzņēmējas valsts sabiedrībā, kurā Savienības pilsonis uzturas, uz šīm tiesībām pēc to iegūšanas nedrīkstētu attiecināt nosacījumus.

[..]

- (23) Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu izraidīšana sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ var nopietni kaitēt personām, kas, īstenojot ar Līgumu piešķirtās tiesības un brīvības, ir faktiski integrējušās uzņēmējā dalībvalstī. Tādēļ šādu pasākumu apjoms būtu jāierobežo atbilstīgi proporcionalitātes principam, lai ņemtu vērā attiecīgo personu integrācijas pakāpi, to uzturēšanās ilgumu uzņēmējā dalībvalstī, vecumu, veselības stāvokli, ģimenes un ekonomisko stāvokli un saiknes ar izcelsmes valsti.

- (24) Jo vairāk Savienības pilsoņi un viņu ģimenes locekļi ir integrējušies uzņēmējā dalībvalstī, jo augstākam attiecīgi vajadzētu būt aizsardzības līmenim pret izraidīšanu. Vienīgi izņēmuma apstākļos, kad ir nopietns pamatojums valsts drošības apsvērumu dēļ, būtu jāizraida Savienības pilsoņi, kas uzņēmējas dalībvalsts teritorijā ir uzturējušies daudzus gadus, jo īpaši tad, ja viņi tajā ir dzimuši un dzīvojuši visu mūžu. Turklāt šādi izņēmuma apstākļi būtu jāņem vērā, pieņemot lēmumu par nepilngadīgo izraidīšanu, lai aizsargātu viņu saikni ar ģimeni saskaņā ar 1989. gada 20. novembra Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par bērna tiesībām.”

- 4 Direktīvas 2004/38 III nodaļā “Uzturēšanās tiesības” ietvertajā šīs direktīvas 6. un 7. pantā, attiecīgi “Tiesības uzturēties uz laiku līdz trim mēnešiem” un “Tiesības uzturēties ilgāk nekā trīs mēnešus”, ir precizēti nosacījumi, ar kādiem Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem ir šādas uzturēšanās tiesības dalībvalstī, kurai minētie pilsoņi nav valstiski piederīgi.

- 5 Direktīvas 2004/38 16. pantā, kas ir iekļauts IV nodaļā “Pastāvīgas uzturēšanās tiesības”, ir noteikts:

“1. Savienības pilsoņiem, kas likumīgi un nepārtraukti ir uzturējušies uzņēmējā dalībvalstī piecus gadus, ir tiesības pastāvīgi uzturēties šajā valstī. Uz šīm tiesībām nedrīkst attiecināt III nodaļā paredzētos nosacījumus.

[..]

3. Uzturēšanās nepārtrauktību neietekmē īslaicīga prombūtne, kas nav ilgāka par sešiem mēnešiem gadā, vai ilgāka prombūtne obligātā militārā dienesta dēļ, vai vienreizēja prombūtne, kas nav ilgāka par divpadsmit secīgiem mēnešiem, svarīgu iemeslu dēļ, piemēram, grūtniecība un dzemdības, nopietna slimība, mācības vai arodmācības, vai norikojums darbā citā dalībvalstī vai trešā valstī.

4. Tiklīdz pastāvīgas uzturēšanās tiesības ir iegūtas, tās var zaudēt tikai tad, ja prombūtne no uzņēmējas dalībvalsts ir ilgāka par diviem secīgiem gadiem.”

- 6 Direktīvas 2004/38 VI nodaļā “Ieceļošanas tiesību un uzturēšanās tiesību ierobežojumi sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu dēļ” ir ietverts šīs direktīvas 27.–33. pants.

7 Direktīvas 2004/38 27. panta “Vispārīgi principi” 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Ievērojot šīs nodaļas noteikumus, dalībvalstis neatkarīgi no valstiskās piederības drīkst ierobežot Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu pārvietošanās un uzturēšanās brīvību sabiedriskās kārtības, valsts drošības vai sabiedrības veselības apsvērumu dēļ. Šādus apsvērumus neizmanto ekonomiskos nolūkos.

2. Pasākumi, ko veic sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ, atbilst proporcionalitātes principam un pamatojas tikai uz attiecīgā indivīda personisko darbību. Iepriekšējas kriminālsodāmības pašas par sevi nav pamatojums šādu pasākumu veikšanai.

Attiecīgā indivīda personiskajai darbībai jārada faktiski, attiecīgajā brīdī esoši un pietiekami nopietni draudi, kas skar vienu no sabiedrības pamatinteresēm. Nav pieņemami apsvērumi, kas atdalīti no konkrētā gadījuma iezīmēm vai pamatojas uz vispārējas profilakses [vispārējiem preventīviem] apsvērumiem.”

8 Atbilstoši šīs direktīvas 28. pantam “Aizsardzība pret izraidīšanu”:

“1. Uzņēmēja dalībvalsts, pirms pieņem lēmumu par izraidīšanu sabiedriskās kārtības vai valsts drošības dēļ, ņem vērā apsvērumus, piemēram, to, cik ilgi attiecīgais indivīds ir uzturējies tās teritorijā, viņa/viņas vecumu, veselības stāvokli, ģimenes un ekonomisko stāvokli, sociālo un kultūrálo integrāciju uzņēmējā dalībvalstī un to, cik stipras saiknes viņu vieno ar izcelsmes valsti.

2. Uzņēmēja dalībvalsts nedrīkst pieņemt lēmumu par tādu Savienības pilsoņu vai viņu ģimenes locekļu izraidīšanu neatkarīgi no valstiskās piederības, kuriem ir tiesības pastāvīgi uzturēties tās teritorijā, izņemot nopietnu sabiedriskās vai valsts drošības apsvērumu dēļ.

3. Lēmumu par izraidīšanu nedrīkst pieņemt pret Savienības pilsoņiem, izņemot, ja lēmums pamatojas uz nopietniem valsts drošības apsvērumiem, ko definējušas dalībvalstis, ja pilsoņi:

a) ir uzturējušies uzņēmējā dalībvalstī iepriekšējos desmit gadus; vai arī

b) ir nepilngadīgi, izņemot, ja izraidīšana ir vajadzīga bērna interesēs, kā to paredz 1989. gada 20. novembra Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija par bērna tiesībām.”

9 Direktīvas 2004/38 33. pantā “Izraidīšana kā sods vai juridiskas sekas” ir paredzēts:

“1. Uzņēmēja dalībvalsts nedrīkst izdot izraidīšanas rīkojumus, ja tie ir kā sods vai brīvības atņemšanas soda juridiskas sekas, izņemot, ja tas atbilst 27., 28. un 29. panta prasībām.

2. Ja 1. punktā minētais izraidīšanas rīkojums tiek izpildīts vēlāk nekā divus gadus pēc tā izdošanas, dalībvalsts pārbauda, vai attiecīgais indivīds attiecīgajā brīdī faktiski apdraud sabiedrisko kārtību vai valsts drošību, un novērtē, vai pēc izraidīšanas rīkojuma izdošanas nav būtiski mainījušies apstākļi.”

Vācijas tiesības

- 10 2004. gada 30. jūlija *Gesetz über die allgemeine Freizügigkeit von Unionsbürgern* (Likums par Eiropas Savienības pilsoņu brīvu pārvietošanos) (turpmāk tekstā – “*FreizügG/EU*”) 6. pantā “Ieceļošanas tiesību un uzturēšanās tiesību zaudēšana”, kura mērķis tostarp ir transponēt Direktīvas 2004/38 28. pantu, ir noteikts:

“(1) 2. panta 1. punktā paredzēto tiesību zaudēšana var tikt konstatēta, apliecinājums par pastāvīgās uzturēšanās tiesībām var tikt konfiscēts un uzturēšanas atļaujas apliecība vai pastāvīgās uzturēšanās atļaujas apliecība var tikt atsaukta tikai sabiedriskās kārtības, valsts drošības un sabiedrības veselības aizsardzības apsvērumu dēļ ([LES] 45. panta 3. punkts un 52. panta 1. punkts). Ieceļošanu teritorijā var atteikt arī pirmajā teikumā minēto iemeslu dēļ. [..]

(2) Kriminālsodāmība nav pietiekams pamatojums 1. punktā minētajiem lēmumiem vai pasākumiem. Var tikt ņemta vērā tikai tā kriminālsodāmība, kas vēl nav dzēsta no centrālā reģistra, ar nosacījumu, ka apstākļi, kas ir pamatā šai sodāmībai, liecina par tādu personas uzvedību, kas joprojām apdraud sabiedrisko kārtību. Tiem ir jābūt faktiskiem un pietiekami nopietniem draudiem, kas ietekmē būtiskas sabiedrības intereses.

(3) Attiecībā uz lēmumu, piemērojot 1. punktu, īpaša uzmanība ir jāpievērš attiecīgās personas uzturēšanās ilgumam Vācijā, tās vecumam, veselības stāvoklim, ģimenes un ekonomiskajam stāvoklim, tās sociālajai un kulturālajai integrācijai Vācijā, kā arī – cik stipras saiknes viņu vieno ar izcelsmes valsti.

(4) Pēc pastāvīgās uzturēšanās tiesību iegūšanas konstatējums, piemērojot 1. punktu, var tikt veikts tikai nopietnu apsvērumu dēļ.

(5) Attiecībā uz Savienības pilsoņiem un viņu ģimenes locekļiem, kuri iepriekšējos desmit gadus ir uzturējušies federālajā teritorijā, un attiecībā uz nepilngadīgajiem 1. punktā minēto konstatējumu var veikt tikai tad, ja to pamato nopietni valsts drošības apsvērumi. Tas neattiecas uz nepilngadīgajiem, ja uzturēšanās tiesību zaudēšana ir vajadzīga bērna interesēs. Primāri valsts drošības apsvērumi ir tikai tad, ja attiecīgā persona ar spēkā stājušos tiesas spriedumu ir bijusi notiesāta par vienu vai vairākiem tīši izdarītiem noziedzīgiem nodarījumiem, par ko tai piespriests brīvības atņemšanas sods vai sods, kas izciešams jauniešu labošanas iestādēs, vismaz uz pieciem gadiem, kas ir ieguvis *res judicata* spēku, vai ja tās pēdējās galīgās notiesāšanas laikā ticis nolemts piemērot policijas uzraudzību, ja ir apdraudēta Vācijas Federatīvās Republikas drošība vai arī attiecīgā persona rada terorisma draudus.

[..]”

Apvienotās Karalistes tiesības

- 11 *Immigration (European Economic Area) Regulations 2006* [2006. gada Imigrācijas noteikumi (Eiropas Ekonomikas zona)] (SI 2006/1003) 21. noteikuma mērķis ir īstenot Direktīvas 2004/38 27. un 28. pantu.

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

Lieta C-316/16

- 12 *B* ir Grieķijas pilsonis, kurš ir dzimis Grieķijā 1989. gada oktobrī. Pēc vecāku šķiršanās viņš kopā ar māti 1993. gadā pārcēlās uz Vāciju, kur viņa vecvecāki no mātes puses dzīvoja jau kopš 1989. gada, strādājot darba ņēmēju statusā. Kopš tā laika viņa māte strādāja šajā dalībvalstī; viņai kopš tā laika ir arī šis dalībvalsts pilsonība, un vienlaikus viņa ir saglabājusi arī Grieķijas pilsonību.
- 13 Izņemot divus mēnešus ilgu laikposmu, kurā tēvs viņu aizveda uz Grieķiju, un dažus īsus brīvdienu laikposmus, *B* kopš 1993. gada nepārtraukti ir uzturējies Vācijā. *B* apmeklēja skolu šajā dalībvalstī un ieguva tur diplomu par zemākā vidusskolas līmeņa pabeigšanu (*Hauptschulabschluss*). Viņš pārvalda vācu valodu. Savukārt viņa grieķu valodas zināšanu līmeņa dēļ viņš šajā valodā spēj izteikties tikai mutvārdos, lauzītā valodā.
- 14 Līdz pat šai dienai *B* nav izdevies iegūt profesionālo izglītību, it īpaši psiholoģisku traucējumu dēļ, kuru dēļ viņam arī nācās iziet terapeitisku un psihiatrisku aprūpi. *B* strādāja no 2012. gada novembra līdz decembrim. Pēc tam viņš bija bez darba.
- 15 *B* Vācijā ir pastāvīgās uzturēšanās tiesības Direktīvas 2004/38 16. panta izpratnē.
- 16 2012. gada 7. novembrī *Amtsgericht Pforzheim* (Pforcheimas pirmās instances tiesa, Vācija) izdeva rīkojumu vienkāršotā kriminālprocesā (*Strafbefehl*) un piesprieda *B* naudas sodu 90 dienas likmju apmērā par mobilā telefona piesavināšanos, izspiešanu, izspiešanas mēģinājumu un aizliegtā ieroča tīšu neatļautu glabāšanu.
- 17 2013. gada 10. aprīlī *B* ienāca spēļu zālē, bruņojies ar pistoli, kas bija pielādēta ar gumijas lodēm, lai cita starpā iegūtu naudu, kas bija vajadzīga, lai samaksātu minēto naudas sodu, un izspieda 4 200 EUR. Pēc šī noziedzīgā nodarījuma *Landgericht Karlsruhe* (Karlsrūes apgabaltiesa, Vācija) 2013. gada 9. decembrī piesprieda *B* brīvības atņemšanas sodu uz pieciem gadiem un astoņiem mēnešiem. Kopš 2013. gada 12. aprīļa *B* tika nepārtraukti turēts ieslodzījumā – vispirms pirmstiesas apcietinājumā, pēc tam brīvības atņemšanas soda veidā.
- 18 Uzklusījusi *B*, *Regierungspräsidium Karlsruhe* (Karlsrūes reģionālā valdība, Vācija) 2014. gada 25. novembra lēmumā, kas pieņemts, pamatojoties uz *FreizügG/EU* 6. panta 5. punktu kopsakarā ar Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktu, konstatēja, ka viņš ir zaudējis tiesības ieceļot un uzturēties Vācijā. Tādējādi attiecībā uz *B* tika izdots rīkojums izceļot no šīs dalībvalsts teritorijas viena mēneša laikā kopš minētā konstatējuma stāšanās spēkā, pretējā gadījumā viņš tikšot izraidīts uz Grieķiju. Aizlieguma ieceļot un uzturēties Vācijā ilgums tika noteikts uz 7 gadiem, sākot no dienas, kad *B* būs faktiski izceļojis no Vācijas teritorijas.
- 19 *B* cēla prasību par šo lēmumu *Verwaltungsgericht Karlsruhe* (Karlsrūes administratīvā tiesa, Vācija), kas apstrīdēto lēmumu atcēla ar 2015. gada 10. septembra spriedumu. Bādenes-Virtembergas federālā zeme iesniedza apelācijas sūdzību par šo spriedumu *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* (Bādenes-Virtembergas Augstākā administratīvā tiesa).
- 20 Iesākumā minētā tiesa nepieļauj, ka pamatlietas apstākļi varēja radīt nopietnus valsts drošības apsvērumus *FreizügG/EU* 6. panta 5. punkta un Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkta izpratnē. Tādējādi tā norāda, ka, ja *B* var saņemt pastiprinātu aizsardzību pret izraidīšanu, kas izriet no minētajām tiesību normām, tad tai būtu jāapstiprina tas, ka apstrīdētais lēmums ir atcelts.

- 21 Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzskata, pirmām kārtām, ka, ņemot vērā šī sprieduma 12. un 13. punktā minētos apstākļus un no tiem izrietošo B dzīlo iesakņošanas Vācijā, integrācijas saikne, kāda to vieno ar šo uzņemošo dalībvalsti, nevar pārtrūkt brīvības atņemšanas soda dēļ, kurš tam ir piespriests, kā rezultātā ieinteresētajai personai nevar tikt liegta pastiprinātā aizsardzība pret izraidīšanu, kas ir paredzēta Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā.
- 22 Otrām kārtām, minētā tiesa uzskata, ka brīvības atņemšanas sods, kas piespriests par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kurš ir iemesls izraidīšanai no uzņemošās dalībvalsts teritorijas, katrā ziņā nedrīkstētu tikt ņemts vērā, nosakot, vai ir pārtrūkusi integrācijas saikne, kas izraisa uzturēšanās šajā teritorijā pārtraukumu minētā 28. panta 3. punkta a) apakšpunkta izpratnē. Pretējā gadījumā no tā faktiski izrietētu, ka persona, kurai ir piespriests sods, kas ir ilgāks par brīvības atņemšanu uz pieciem gadiem, kura atbilstoši piemērojama Vācijas tiesību normām principā joprojām atrodas ieslodzījumā, kad tiek pieņemts administratīvais lēmums, kurā ir konstatēts, ka ir zaudētas ieceļošanas un uzturēšanās tiesības, joprojām nevar saņemt minētajā tiesību normā paredzēto pastiprināto aizsardzību.
- 23 Turklāt dalībvalstīs, kurās izraidīšana tiek noteikta kā papildsods papildus brīvības atņemšanas sodam un tātad pirms ieslodzījuma piemērošanas, savukārt neesot iespējams ņemt vērā minēto brīvības atņemšanas sodu, izvērtējot varbūtību, ka ir pārtrūkusi integrācijas saikne un tādēļ ir radies uzturēšanās pārtraukums. No tā izrietot nevienlīdzīga attieksme pret Savienības pilsoņiem saistībā ar pastiprināto aizsardzību, kas izriet no Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkta.
- 24 Trešām kārtām, iesniedzējtiesa uzskata, ka attiecībā uz vispārējo novērtējumu, lai pārbaudītu, vai integrācijas saiknes ar uzņemošo dalībvalsti ir pārrautas, kā rezultātā ir zaudēta minētā pastiprinātā aizsardzība, tādā lietā, kāda ir pamatlieta, būtu jāņem vērā elementi, kas ir saistīti ar pašu ieslodzījumu. Uzturēšanās pārtraukuma iemeslu veidojot nevis pats noziedzīgais nodarījums, bet gan ieslodzījums. Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzskata, ka ir jāņem vērā ieslodzījuma ilgums, tāpat arī citi kritēriji, piemēram, šī soda izpildes noteikumi, ieinteresētās personas vispārējā uzvedība ieslodzījuma laikā un it īpaši viņa pārdomas par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, soda izpildes iestādes apstiprināto terapeitisko norādījumu piemērošana un pieņemšana, ieinteresētās personas dalība izglītības vai profesionālās apmācības mūžizglītības programmās, viņa līdzdalība soda izpildes plānā un šajā plānā izvirzīto mērķu īstenošana, kā arī personīgo un ģimenes saišu uzturēšana uzņemošajā dalībvalstī.
- 25 Ceturtām kārtām, atgādinot, ka Tiesa 2014. gada 16. janvāra sprieduma G. (C-400/12, EU:C:2014:9) 35. punktā ir atzinusi, ka, lai noteiktu, cik lielā mērā uzturēšanās pārtrauktība brīvības atņemšanas dēļ liedz ieinteresētajai personai saņemt Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzēto aizsardzību, vispārējais novērtējums par ieinteresētās personas situāciju bija jāveic tieši brīdī, kad radās jautājums par šīs personas izraidīšanu, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai pastāv saistošas Savienības tiesību normas, saskaņā ar kurām var šo brīdi noteikt.
- 26 Pēc minētās tiesas uzskatiem, šī brīža noteikšanai būtu vajadzīgs Savienībā saskaņots risinājums, lai novērstu to, ka no Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkta izrietošās aizsardzības līmenis dažādās dalībvalstīs var atšķirties, tostarp atkarībā no tā, vai lēmums par izraidīšanu tiek pieņemts kā papildsods, piespriežot brīvības atņemšanas sodu, vai, gluži pretēji, ar administratīvu lēmumu, kas tiek pieņemts brīvības atņemšanas laikā vai tās beigās. Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzskata, ka būtu jāizskata jautājums, vai integrācijas saiknes ar uzņemošo dalībvalsti tiek vai netiek pārrautas dienā, kad tiesa, kura izskata lietu pēc būtības, lemj par lēmuma par izraidīšanu tiesiskumu.
- 27 Šajos apstākļos *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* (Bādenes-Virtembergas Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai *a priori* ir izslēgts, ka brīvības atņemšanas soda piespriešanas un sekojošas tā izciešanas gadījumā Savienības pilsoņa, kurš uzņēmējā dalībvalstī ieceļojis triju gadu vecumā, integrācijas saites ir uzskatāmas par pārtrūkušām, kā rezultātā nevar runāt par nepārtrauktu uzturēšanos

desmit gadus Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkta izpratnē un tādējādi nav jāpiešķir aizsardzība pret izraidīšanu saskaņā ar [minēto tiesību normu], ja [attiecīgais] Savienības pilsonis pēc ieceļošanas triju gadu vecumā visu līdzšinējo dzīvi ir pavadījis šajā uzņemošajā dalībvalstī, viņam vairs nav saikņu ar savas pilsonības dalībvalsti un noziedzīgais nodarījums, par kuru piespriež un izpilda brīvības atņemšanas sodu, ir izdarīts tikai pēc 20 gadus ilgas uzturēšanās?

- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša, vai, noskaidrojot, vai brīvības atņemšanas soda izpildē pārtrauc integrācijas saites, nav jāņem vērā brīvības atņemšana, kas piespriesta par noziedzīgu nodarījumu un kas ir iemesls personas izraidīšanai?
- 3) Ja atbilde uz pirmo un otro jautājumu ir noliedzoša, pēc kādiem kritērijiem ir jānosaka, vai attiecīgais Savienības pilsonis šādā gadījumā tomēr var iegūt aizsardzību pret izraidīšanu saskaņā ar Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktu?
- 4) Ja atbilde uz pirmo un otro jautājumu ir noliedzoša, vai pastāv obligātas Savienības tiesību prasības, kā noteikt “[brīdī], kad rodas jautājums par izraidīšanu” un kad ir kopumā jānovērtē attiecīgā Savienības pilsoņa situācija, lai pārbaudītu, kādā mērā uzturēšanās pārtraukums iepriekšējos desmit gados pirms attiecīgās personas izraidīšanas neļauj tai iegūt [pastiprinātu] aizsardzību pret izraidīšanu?”

Lieta C-424/16

- 28 *F. Vomero* ir Itālijas pilsonis, kurš dzimis 1957. gada 18. decembrī. 1985. gada 3. martā *F. Vomero* pārcēlās uz Apvienoto Karalisti kopā ar savu topošo sievu, Apvienotās Karalistes pilsoni, kuru viņš bija saticis 1983. gadā. Viņi apprecējās šajā dalībvalstī 1985. gada 3. augustā, un viņiem tur piedzima pieci bērni, par kuriem *F. Vomero* rūpējās papildus gadījuma darbiem, ko viņš veica; viņa sieva strādāja pilnas slodzes darbu.
- 29 No 1987. līdz 1999. gadam *F. Vomero* gan Itālijā, gan Apvienotajā Karalistē tika piespriesti vairāki kriminālsodi, kuru rezultātā brīvība viņam atņemta netika. 1998. gadā laulība tika šķirta. *F. Vomero* atstāja laulāto kopīgo mājokli un pārcēlās uz citu mājokli kopā ar *E. M.*
- 30 2001. gada 1. martā *F. Vomero* nogalināja *E. M.* Zvērinātie (*jury*) mikstināja apsūdzību no slepkavības uz nonāvēšanu, kura izdarīta, reaģējot uz cietušā izaicinājumu. 2002. gada 2. maijā *F. Vomero* tika piespriests cietumsods uz astoņiem gadiem. Viņš tika atbrīvots 2006. gada jūlija sākumā.
- 31 Ar 2007. gada 23. marta lēmumu, kas 2007. gada 17. maijā tika atstāts negrozīts, iekšlietu ministrs izdeva rīkojumu par *F. Vomero* izraidīšanu atbilstoši 2006. gada Imigrācijas noteikumu (Eiropas Ekonomikas zona) 21. noteikumam.
- 32 *F. Vomero* apstrīdēja šo lēmumu *Asylum and Immigration Tribunal* (Imigrācijas un patvēruma lietu tiesa, Apvienotā Karaliste). Par minētās tiesas pieņemto lēmumu tika celta prasība *Court of Appeal (England & Wales)* (Apelācijas tiesa (Anglija un Velsa), Apvienotā Karaliste); par tās spriedumu, kas pieņemts 2012. gada 14. septembrī, tika iesniegta apelācijas sūdzība, kura šobrīd ir izskatīšanā *Supreme court of the United Kingdom* (Apvienotās Karalistes Augstākā tiesa). Tiesvedības gaitā lieta divreiz tika apturēta, gaidot iznākumu citās lietās, tostarp lietās par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu, kuru rezultātā tika pieņemts 2014. gada 16. janvāra spriedums *Onuekwere* (C-378/12, EU:C:2014:13) un 2014. gada 16. janvāra spriedums *G.* (C-400/12, EU:C:2014:9).

- 33 *F. Vomero* līdz 2007. gada decembrim bija apcietināts izraidīšanas nolūkā. Pēc tam, 2012. gada janvārī, pret viņu tika sākts kriminālprocess par aukstā ieroča turēšanu, kā arī par miesas bojājumu nodarīšanu ar sitieniem un radot ievainojumus, kura rezultātā viņam tika piespriests brīvības atņemšanas sods uz 16 nedēļām. Cita kriminālprocesa, kas sākts 2012. gada jūlijā par zādzību ar ielaušanos, rezultātā viņam papildus tika piespriests vēl 12 nedēļas ilgs brīvības atņemšanas sods.
- 34 Iepriekš minētā lēmuma par izraidīšanu pamatojumam iekšlietu ministrs tostarp ir norādījis, ka, tā kā no 2001. līdz 2006. gadam *F. Vomero* bija ieslodzījumā par nonāvēšanu, viņš nav ieguvis pastāvīgās uzturēšanās tiesības Apvienotajā Karalistē un tādēļ nevar saņemt pastiprināto aizsardzību, kas minēta Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā.
- 35 *Supreme Court of the United Kingdom* (Apvienotās Karalistes Augstākā tiesa), atsaukdams uz 2010. gada 7. oktobra spriedumu *Lassal* (C-162/09, EU:C:2010:592), 2011. gada 21. jūlija spriedumu *Dias* (C-325/09, EU:C:2011:498) un 2014. gada 16. janvāra spriedumu *Onuekwere* (C-378/12, EU:C:2014:13), uzskata, ka, tā kā pastāvīgās uzturēšanās tiesības juridiski nevarēja tikt iegūtas pirms 2006. gada 30. aprīļa – dienas, kad beidzās Direktīvas 2004/38 transponēšanas termiņš, – un turklāt nav strīda par to, ka *F. Vomero* kopš minētās dienas vairāk nekā piecus gadus bija ieslodzījumā, ka viņš palika cietumā vēl divus mēnešus pēc šīs dienas un ka viņš tika atbrīvots tikai nepilnus deviņus mēnešus pirms lēmuma par viņa izraidīšanu pieņemšanas, ieinteresētā persona šī lēmuma pieņemšanas dienā nebija ieguvusi pastāvīgās uzturēšanās tiesības saskaņā ar minētās direktīvas 16. panta 1. punktu.
- 36 Minētā tiesa norāda, ka šajos apstākļos svarīgākais jautājums, kas tai radies, ir – vai pastāvīgās uzturēšanās tiesības saskaņā ar Direktīvas 2004/38 16. pantu un 28. panta 2. punktu ir priekšnosacījums tam, lai tiktu piešķirta pastiprinātā aizsardzība, kas ir paredzēta tās 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā.
- 37 Pieņemot, ka tā nav, iesniedzējtiesa turklāt norāda, ka Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētajam desmit gadu laikposmam pirms lēmuma par izraidīšanu saskaņā ar Tiesas judikatūru tikai “principā” esot jābūt nepārtrauktam (spriedums, 2014. gada 16. janvāris, *G.*, C-400/12, EU:C:2014:9, 34. punkts). Tādējādi tā norāda, ka šis laikposms varētu būt arī pārtraukts, ja, piemēram, to pārtrauc prombūtnes no uzņemošās dalībvalsts teritorijas laikposms vai brīvības atņemšanas laikposms. Šajos apstākļos veids, kādā norādītajā tiesību normā minētais desmit gadu laikposms ir jāaprēķina, tostarp tas, vai, aprēķinot šo laikposmu, tiek ietverti minētie prombūtnes no teritorijas vai brīvības atņemšanas laikposmi, vai netiek, vēl nav skaidri secināms.
- 38 Attiecībā uz apstākli, ka attiecībā uz integrācijas saikni ar uzņemošo dalībvalsti ir jāveic vispārējs novērtējums, lai šajā saistībā noteiktu, vai šī saikne pastāv vai ir tikusi pārrauta (spriedums, 2014. gada 16. janvāris, *G.*, C-400/12, EU:C:2014:9, 36. un 37. punkts), iesniedzējtiesa uzskata, ka arī šī novērtējuma apjoms un sekas vēl nav pietiekami precizētas. Tostarp minētā tiesa vēlas noskaidrot, kādi ir faktori, kas jāizvērtē, lai noteiktu, vai dienā, kad tika pieņemts 2007. gada lēmums par izraidīšanu, *F. Vomero* integrācijas saiknes ar Apvienoto Karalisti bija tādas, kas dod viņam tiesības uz pastiprināto aizsardzību, pamatojoties uz viņa uzturēšanos minētajā dalībvalstī iepriekšējos desmit gadus.
- 39 Šādos apstākļos *Supreme Court of the United Kingdom* (Apvienotās Karalistes Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai [pastiprinātā] aizsardzība saskaņā ar Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktu ir atkarīga no pastāvīgās uzturēšanās tiesībām saskaņā ar [šīs direktīvas] 16. pantu un 28. panta 2. punktu?
- 2) Ja atbilde [uz pirmo jautājumu] ir noliedzoša,

vai [Direktīvas 2004/38] 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā minētais “iepriekšējo desmit gadu uzturēšanās laikposms” ir [jāsaprot kā]:

- a) vienkāršs kalendārais laikposms, skaitot atpakaļ no attiecīgā (šajā gadījumā – no lēmuma par izraidīšanu) datuma, ietverot tajā jebkurus prombūtnes vai brīvības atņemšanas laikposmus, vai
- b) iespējami pārtraukts laikposms, kas noteikts, skaitot atpakaļ no attiecīgā datuma un pieskaitot laikposmu(-s), kad attiecīgā persona ir bijusi prombūtnē vai brīvības atņemšanas iestādē, lai kopā sasniegtu, ja iespējams, desmit uzturēšanās gadus?

- 3) Ja atbilde [uz pirmo jautājumu] ir noliedzoša, kāda ir istā attiecība starp [Direktīvas 2004/38] 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā minēto desmit gadu uzturēšanās kritēriju un vispārējo novērtējumu par integrācijas saikni?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu lietā C-424/16

- 40 Ar pirmo jautājumu *Supreme Court of the United Kingdom* (Apvienotās Karalistes Augstākā tiesa) būtībā vaicā, vai Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka minētajā normā paredzētās aizsardzības pret izraidīšanu no teritorijas saņemšanai ir izvirzīts nosacījums, ka ieinteresētajai personai ir pastāvīgās uzturēšanās tiesības šīs direktīvas 16. panta un 28. panta 2. punkta izpratnē.
- 41 Iesākumā ir jānorāda, ka šis jautājums ir balstīts uz premisu, ka *F. Vomero* nav šādu pastāvīgās uzturēšanās Apvienotajā Karalistē tiesību.
- 42 Tā kā Tiesai nav visas informācijas, kas nepieciešama, lai izvērtētu šīs premissas pamatotību, uz šo jautājumu ir jāatbild, pamatojoties uz šo premisu.
- 43 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Direktīvas 2004/38 preambulas 23. apsvērumā ir uzsvērts, ka Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu izraidīšana sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ var nopietni kaitēt personām, kas, īstenojot ar Līgumu piešķirtās tiesības un brīvības, ir patiesi integrējušās uzņemošajā dalībvalstī.
- 44 Tieši šī iemesla dēļ, kā izriet no Direktīvas 2004/38 preambulas 24. apsvēruma, ar to tiek ieviesta aizsardzības sistēma pret izraidīšanas pasākumiem, kas ir pamatota ar attiecīgo personu integrācijas pakāpi uzņemošajā dalībvalstī, kā dēļ, jo lielāka ir Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu integrācija šajā dalībvalstī, jo lielākām ir jābūt garantijām, kādas viņiem ir attiecībā pret izraidīšanu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2010. gada 23. novembris, *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 25. punkts, un 2011. gada 8. decembris, *Ziebell*, C-371/08, EU:C:2011:809, 70. punkts).
- 45 Šajā ziņā Direktīvas 2004/38 28. panta 1. punktā vispirms ir vispārīgi paredzēts, ka uzņemošā dalībvalsts, pirms tiek pieņemts lēmums par izraidīšanu “sabiedriskās kārtības vai valsts drošības dēļ”, ņem vērā tādus apsvērumus kā, piemēram, tas, cik ilgi ieinteresētā persona ir uzturējusies tās teritorijā, tās vecums, veselības stāvoklis, ģimenes un ekonomiskais stāvoklis, sociālā un kulturālā integrācija uzņemošajā dalībvalstī un tas, cik stipras saiknes to vieno ar izcelsmes valsti (spriedums, 2010. gada 23. novembris, *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 26. punkts).
- 46 Turpinājumā saskaņā ar minētā panta 2. punktu nedrīkst pieņemt lēmumu par tādu Savienības pilsoņu vai viņu ģimenes locekļu izraidīšanu neatkarīgi no viņu valstiskās piederības, kuri ir ieguvuši tiesības pastāvīgi uzturēties uzņemošās dalībvalsts teritorijā saskaņā ar šīs direktīvas 16. pantu, “izņemot nopietnu sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumu dēļ”.

- 47 Visbeidzot, attiecībā uz Savienības pilsoņiem, kuri ir uzturējušies uzņemošajā dalībvalstī iepriekšējos desmit gadus, Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā ir būtiski pastiprināta aizsardzība pret izraidīšanas pasākumiem, norādot, ka šāds pasākums nevar tikt noteikts, izņemot, ja lēmums pamatojas uz “nopietniem valsts drošības apsvērumiem, ko definējušas dalībvalstis” (spriedums, 2010. gada 23. novembris, *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 28. punkts).
- 48 Tādējādi no Direktīvas 2004/38 28. panta formulējuma un struktūras izriet, ka tajā paredzētā aizsardzība pret izraidīšanu tiek pakāpeniski pastiprināta saistībā ar integrācijas pakāpi, kādu attiecīgais Savienības pilsonis ir sasniedzis uzņemošajā dalībvalstī.
- 49 Šajos apstākļos un lai gan šāds precizējums nav ietverts attiecīgo normu formulējumā, Savienības pilsonis tādu pastiprinātas aizsardzības līmeni, kāds garantēts Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā, var saņemt tikai tad, ja viņš iepriekš atbilst nosacījumam minētās direktīvas 28. panta 2. punktā norādītās aizsardzības piešķiršanai, proti, ja viņam ir pastāvīgās uzturēšanās tiesības atbilstoši šīs direktīvas 16. pantam.
- 50 Turklāt šo Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkta interpretāciju apstiprina konteksts, kādā minētā tiesību norma ietilpst.
- 51 Pirmām kārtām, ir jāatgādina, ka Direktīvā 2004/38 ir paredzēta pakāpeniska sistēma saistībā ar tiesībām uzturēties uzņemošajā dalībvalstī, kuras rezultātā, būtībā pārņemot dažādos Savienības tiesību instrumentos un pirms šīs direktīvas pastāvošajā judikatūrā paredzētos posmus un nosacījumus, ir radītas pastāvīgas uzturēšanās tiesības (spriedums, 2011. gada 21. decembris, *Ziolkowski* un *Szeja*, C-424/10 un C-425/10, EU:C:2011:866, 38. punkts).
- 52 Pirmkārt, saistībā ar uzturēšanās ilgumu līdz trim mēnešiem Direktīvas 2004/38 6. pantā ir ierobežoti uzturēšanās tiesību nosacījumi vai formalitātes – nosakot vienīgi prasību, ka ir jābūt derīgai personas apliecībai vai pasei, – un atbilstoši šīs direktīvas 14. panta 1. punktam šīs tiesības tiek paturētas spēkā tikmēr, kamēr Savienības pilsonis un viņa ģimenes locekļi nekļūst par pārmērīgu slogu uzņemošās dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmai (spriedums, 2011. gada 21. decembris, *Ziolkowski* un *Szeja*, C-424/10 un C-425/10, EU:C:2011:866, 39. punkts).
- 53 Otrkārt, attiecībā uz uzturēšanās ilgumu, kas ir garāks par trim mēnešiem, uzturēšanās tiesību iegūšanai ir izvirzīti nosacījumi, kas ir paredzēti Direktīvas 2004/38 7. panta 1. punktā, un atbilstoši šīs direktīvas 14. panta 2. punktam šīs tiesības saglabājas tikai tad, ja Savienības pilsonis un viņa ģimenes locekļi atbilst šiem nosacījumiem. It īpaši no šīs direktīvas preambulas 10. apsvēruma izriet, ka šo nosacījumu mērķis tostarp ir novērst to, lai šādas personas nekļūtu par pārmērīgu slogu uzņemošās dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmai (spriedums, 2011. gada 21. decembris, *Ziolkowski* un *Szeja*, C-424/10 un C-425/10, EU:C:2011:866, 40. punkts).
- 54 Treškārt, no Direktīvas 2004/38 16. panta 1. punkta izriet, ka Savienības pilsoņi pēc piecus gadus ilgas nepārtrauktas uzturēšanās uzņemošajā dalībvalstī iegūst pastāvīgas uzturēšanās tiesības šajā valstī un uz šīm tiesībām neattiecas iepriekšējā punktā minētie nosacījumi. Kā ir norādīts šīs direktīvas preambulas 18. apsvērumā, pēc pastāvīgas uzturēšanās tiesību iegūšanas uz tām nedrīkst attiecināt nekādus citus nosacījumus, un tā mērķis ir, lai šīs tiesības kļūtu par patiesu līdzekli integrācijai uzņemošās valsts sabiedrībā (spriedums, 2011. gada 21. decembris, *Ziolkowski* un *Szeja*, C-424/10 un C-425/10, EU:C:2011:866, 41. punkts).
- 55 Tādējādi no iepriekš izklāstītā izriet, ka – atšķirībā no Savienības pilsoņa, kurš ir ieguvis pastāvīgās uzturēšanās tiesības un kurš var tikt izraidīts no uzņemošās dalībvalsts teritorijas tikai Direktīvas 2004/38 28. panta 2. punktā norādīto iemeslu dēļ, – pilsonis, kurš nav ieguvis šādas tiesības, kā izriet no šīs direktīvas III nodaļas, attiecīgā gadījumā var tikt izraidīts no šīs teritorijas, ja viņš kļūst par pārmērīgu slogu minētās dalībvalsts sociālās palīdzības sistēmai.

- 56 Kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumu 57. un 58. punktā, Savienības pilsonis, kuram, ja viņam nav pastāvīgās uzturēšanās tiesību, var tikt piemēroti izraidīšanas pasākumi, ja viņš kļūst par šādu pārmērīgu slogu, vienlaikus nevar saņemt ļoti pastiprinātu aizsardzību, kāda paredzēta šīs direktīvas 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā, atbilstoši kuram viņa izraidīšana tiks atļauta tikai “nopietnu [valsts drošības] apsvērumu” dēļ, kuri liecina par “ārkārtas apstākļiem”, kā norādīts minētās direktīvas preambulas 24. apsvērumā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 23. novembris, *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 40. punkts).
- 57 Otrām kārtām, tāpat ir jāatgādina – kā uzsvērts Direktīvas 2004/38 preambulas 17. apsvērumā –, ka pastāvīgas uzturēšanās tiesības ir viens no galvenajiem faktoriem, kas veicina sociālo kohēziju, un tās šajā direktīvā ir paredzētas, lai stiprinātu Savienības pilsonības izjūtu, kā rezultātā Savienības likumdevējs pastāvīgas uzturēšanās tiesību iegūšanai atbilstoši Direktīvas 2004/38 16. panta 1. punktam ir paredzējis nosacījumu par Savienības pilsoņa integrāciju uzņemošajā dalībvalstī (spriedums, 2014. gada 16. janvāris, *Onuekwere*, C-378/12, EU:C:2014:13, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 58 Tiesa jau ir atzinusi, ka integrācija, kam ir galvenā nozīme Direktīvas 2004/38 16. panta 1. punktā paredzēto pastāvīgas uzturēšanās tiesību iegūšanā, ir balstīta ne tikai uz teritoriālo un laika aspektu, bet arī uz kvalitātes elementiem, kas attiecas uz integrācijas pakāpi uzņemošajā dalībvalstī (spriedums, 2014. gada 16. janvāris, *Onuekwere*, C-378/12, EU:C:2014:13, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 59 Attiecībā uz “likumīgas uzturēšanās” jēdzienu, uz ko norāda tās 16. panta 1. punktā ietvertie vārdi “likumīgi [...] ir uzturējušies”, tas ir jāsaprot kā uzturēšanās, kas atbilst šajā direktīvā paredzētajiem nosacījumiem, tostarp nosacījumiem, kuri ir paredzēti tās 7. panta 1. punktā (spriedums, 2011. gada 21. decembris, *Ziolkowski* un *Szeja*, C-424/10 un C-425/10, EU:C:2011:866, 46. punkts).
- 60 Savienības pilsonis, kurš nav ieguvis tiesības pastāvīgi uzturēties uzņemošajā dalībvalstī, jo nav izpildījis šos nosacījumus, un kurš tādēļ nevar prasīt tādu aizsardzības pret izraidīšanu līmeni, kāds garantēts Direktīvas 2004/38 28. panta 2. punktā, vēl jo vairāk nevar saņemt tādu ļoti pastiprinātas aizsardzības pret izraidīšanu līmeni, kāds paredzēts šīs direktīvas 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā.
- 61 Ņemot vērā visu iepriekš izklāstīto, uz pirmo jautājumu lietā C-424/16 ir jāatbild, ka Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka minētajā normā paredzētās aizsardzības pret izraidīšanu no teritorijas saņemšanai ir izvirzīts nosacījums, ka ieinteresētajai personai ir pastāvīgās uzturēšanās tiesības šīs direktīvas 16. panta un 28. panta 2. punkta izpratnē.

Par otro un trešo jautājumu lietā C-424/16

- 62 Tā kā *Supreme Court of the United Kingdom* (Apvienotās Karalistes Augstākā tiesa) otro un trešo jautājumu ir uzdevusi tikai gadījumam, ja uz pirmo jautājumu būtu atbildēts noliedzoši, tad otrais un trešais jautājums nav jāizskata.

Par pirmo līdz trešo jautājumu lietā C-316/16

- 63 Ar pirmo līdz trešo jautājumu, kuri jāizskata kopā, *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* (Bādenes-Virtembergas Augstākā administratīvā tiesa) būtībā vēlas noskaidrot, vai prasība “ir uzturējušies uzņēmējā dalībvalstī iepriekšējos desmit gadus”, kas ir noteikta Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā, ir jāinterpretē tādējādi, ka Savienības pilsonis, – kurš ir mazā vecumā pārcēlies uz citu dalībvalsti, kura nav viņa pilsonības valsts, un

dzīvojis minētajā dalībvalstī divdesmit gadus, pirms viņam tajā ir piespriests brīvības atņemšanas sods, kas lēmuma par viņa izraidīšanu pieņemšanas brīdī tiek izpildīts, – šo prasību var būt izpildījis, un ar kādiem varbūtējiem nosacījumiem.

- 64 Šajā ziņā ir jāatgādina, pirmām kārtām, ka, lai gan Direktīvas 2004/38 preambulas 23. un 24. apsvērumā tiešām ir noteikta īpaša aizsardzība personām, kuras ir patiesi integrējušās uzņemošajā dalībvalstī, tostarp ja tās minētajā dalībvalstī ir dzimušas un uzturējušās visu mūžu, tomēr izšķirošais kritērijs Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā garantētās pastiprinātās aizsardzības piešķiršanai ir tas, vai šis Savienības pilsonis, kuram uzņemošajā dalībvalstī ir pastāvīgās uzturēšanās tiesības šīs direktīvas 16. panta un 28. panta 2. punkta izpratnē, ir, kā prasīts minētajā 28. panta 3. punktā, uzturējies šajā dalībvalstī desmit gadus pirms lēmuma par izraidīšanu (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2010. gada 23. novembris, *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 31. punkts, un 2014. gada 16. janvāris, *G.*, C-400/12, EU:C:2014:9, 23. punkts).
- 65 No tā tostarp izriet, ka desmit gadu uzturēšanās laikposms, kas prasīts Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētās pastiprinātās aizsardzības piešķiršanai, ir jāaprēķina, skaitot atpakaļ no lēmuma par šīs personas izraidīšanu pieņemšanas dienas (spriedums, 2014. gada 16. janvāris, *G.*, C-400/12, EU:C:2014:9, 24. punkts).
- 66 Otrām kārtām, no Tiesas judikatūras izriet, ka šādam desmit gadu uzturēšanās laikposmam principā ir jābūt nepārtrauktam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 16. janvāris, *G.*, C-400/12, EU:C:2014:9, 27. punkts).
- 67 Šajā ziņā tomēr arī ir jāatgādina, ka, lai gan šādi tajā paredzētās pastiprinātās aizsardzības pret izraidīšanu saņemšanai prasot ieinteresētās personas klātbūtni attiecīgās dalībvalsts teritorijā desmit gadu laikposmā pirms izraidīšanas rīkojuma izdošanas, Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā nekas nav teikts par apstākļiem, kas varētu pārtraukt minēto desmit gadu uzturēšanās laikposmu, lai persona iegūtu tiesības uz šo pastiprināto aizsardzību (spriedums, 2010. gada 23. novembris, *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 29. punkts).
- 68 Tādējādi Tiesa ir atzinusi, ka attiecībā uz to, cik lielā mērā prombūtne no uzņemošās dalībvalsts Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētajā laikposmā liedz ieinteresētajai personai saņemt šo pastiprināto aizsardzību, ir kopumā jānovērtē ieinteresētās personas situācija katru reizi tieši brīdī, kad rodas jautājums par izraidīšanu (spriedums, 2010. gada 23. novembris, *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 32. punkts).
- 69 Lai to novērtētu, valsts iestādēm, kurām ir jāpiemēro Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkts, ir pienākums ņemt vērā visus atbilstošos aspektus katrā lietā, tostarp ieinteresētās personas katras prombūtnes no uzņemošās dalībvalsts ilgumu, šo prombūtnes gadījumu kopējo ilgumu un biežumu, kā arī iemeslus, kuru dēļ attiecīgā persona bija atstājusi šo dalībvalsti. Ir jāpārbauda, vai attiecīgie prombūtnes gadījumi ietver ieinteresētās personas personisko, ģimenes vai profesionālo interešu centra pārcelšanu uz citu valsti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 23. novembris, *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 33. punkts).
- 70 Attiecībā uz to, vai brīvības atņemšanas laikposmi paši par sevi un neatkarīgi no prombūtnes no uzņemošās dalībvalsts teritorijas laikposmiem attiecīgā gadījumā var arī pārtraukt saikni ar šo valsti un izraisīt uzturēšanās šajā valstī pārtrauktību, Tiesa ir atzinusi, ka, lai gan šādi laikposmi, protams, principā pārtrauc uzturēšanās nepārtrauktību Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkta izpratnē, tomēr, lai noteiktu, vai tādējādi šie laikposmi ir izraisījuši iepriekš ar uzņemošo dalībvalsti izveidoto integrācijas saikņu pārtraukumu, kas var liegt attiecīgajai personai saņemt šajā tiesību normā garantēto pastiprināto aizsardzību, vispārējs novērtējums par šīs personas situāciju ir jāveic tieši brīdī, kad rodas jautājums par izraidīšanu. Šajā vispārējā novērtējumā brīvības atņemšanas laikposmi ir jāņem vērā kopā ar visiem pārējiem elementiem, kas katrā konkrētajā lietā ir attiecīgo aspektu

kopums, kuru vidū attiecīgā gadījumā ietilpst apstākļi, ka attiecīgā persona ir uzturējusies uzņemošajā dalībvalstī desmit gadus pirms brīvības atņemšanas (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 16. janvāris, *G.*, C-400/12, EU:C:2014:9, 33.–38. punkts).

- 71 It īpaši, ja Savienības pilsonis pagātnē – pat pirms viņš izdarīja deliktu, par kuru viņam ir piemērota brīvības atņemšana, – jau ir atbildis nosacījumam par nepārtrauktu, desmit gadus ilgu uzturēšanos uzņemošajā dalībvalstī, fakts, ka minētās valsts iestādes attiecīgajai personai ir piemērojušas brīvības atņemšanu, nevar tikt uzskatīts par tādu, kas var automātiski pārtraukt integrācijas saiknes, ko minētā persona iepriekš ir izveidojusi ar šo valsti, un radīt viņa uzturēšanās tās teritorijā pārtraukumu Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkta izpratnē un tātad liegt pastiprināto aizsardzību pret izraidīšanu, kas ir garantēta šajā tiesību normā. Šāda interpretācija turklāt atņemtu minētajai normai lielu daļu tās lietderīgās iedarbības, jo izraidīšanas rīkojums ļoti bieži tiks izdots tieši ieinteresētās personas rīcības dēļ, kuras dēļ tā ir sodīta un par kuru tai ir piespriesta brīvības atņemšana.
- 72 Veicot šī sprieduma 70. punktā atgādināto vispārējo novērtējumu, kas šajā gadījumā būs jāveic iesniedzējtiesai, tai attiecībā uz integrācijas saiknēm, ko *B* ir izveidojis ar uzņemošo dalībvalsti viņa uzturēšanās laikposmā, pirms viņam tika piemērots ieslodzījums, būs jāņem vērā tas, ka, jo ciešākas būs šādas integrācijas saiknes ar minēto valsti, it īpaši sociālā, kultūras un ģimenes jomā, piemēram, lai patiesi iesakņotos šīs valsts sabiedrībā, ko iesniedzējtiesa ir konstatējusi pamatlietā, jo mazāka būs varbūtība, ka ieslodzījuma laikposms var šīs saiknes pārtraukt un tātad izraisīt to, ka tiek pārtraukts desmit gadu uzturēšanās laikposms, kas ir noteikts Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā.
- 73 Citi elementi, kuriem ir nozīme, veicot šādu vispārēju novērtējumu, – kā ģenerālvokāts ir norādījis secinājumā 123.–125. punktā – var ietvert, pirmkārt, tā noziedzīgā nodarījuma raksturu, kurš ir bijis pamatā attiecīgajam brīvības atņemšanas laikposmam, un apstākļus, kādos šis noziedzīgais nodarījums ir izdarīts, un, otrkārt, visus elementus, kuriem ir nozīme saistībā ar ieinteresētās personas uzvedību ieslodzījuma laikposmā.
- 74 Lai gan noziedzīgā nodarījuma raksturs un apstākļi, kādos tas ir izdarīts, ļauj aptvert to, cik lielā mērā atbilstošā persona attiecīgā gadījumā ir attālinājusies no uzņemošās dalībvalsts sabiedrības, ieinteresētās personas attieksme ieslodzījuma laikā savukārt var palielināt šo attālināšanos vai, gluži pretēji, saglabāt vai atjaunot integrācijas saiknes, kādas tā ir izveidojusi ar minēto dalībvalsti, lai tā drīzumā reintegrētos sabiedrībā šajā dalībvalstī.
- 75 Turklāt pēdējā minētajā aspektā ir jāņem vērā tas, ka – atbilstoši tam, ko Tiesa jau ir norādījusi, – Savienības pilsoņa sociālā reintegrācija valstī, kurā tas patiesi ir integrējies, ir ne tikai šīs valsts interesēs, bet arī Eiropas Savienības interesēs vispār (spriedums, 2010. gada 23. novembris, *Tsakouridis*, C-145/09, EU:C:2010:708, 50. punkts).
- 76 Attiecībā uz iesniedzējtiesas jautājumiem saistībā ar apstākli, ka brīvības atņemšanas laikposma ņemšana vērā, nosakot, vai tas ir pārtraucis desmit gadus ilgo uzturēšanos uzņemošajā dalībvalstī pirms izraidīšanas rīkojuma, varētu izraisīt patvaļīgu vai nevienlīdzīgu iznākumu – atkarībā no tā, kurā brīdī šis pasākums tiek noteikts, – ir jāprecizē turpmākais.
- 77 Protams, atsevišķās dalībvalstīs izraidīšanas rīkojums – šāda iespēja ir noteikti paredzēta Direktīvas 2004/38 33. panta 1. punktā – var tikt piespriests kā sods vai kā papildsods papildus brīvības atņemšanas sodam. Līdzīgi nākotnē paredzētais brīvības atņemšanas sods pēc definīcijas nevarēs tikt ņemts vērā, novērtējot pilsoņa nepārtrauktas uzturēšanās uzņemošajā dalībvalstī desmit gadus pirms minētā izraidīšanas pasākuma noteikšanas esamību vai neesamību.

- 78 Tādēļ no tā, piemēram, var izrietēt, ka Savienības pilsonis, kurš jau dienā, kad viņam tiek piemērots brīvības atņemšanas sods, kuram papildus tiek piemērots izraidīšanas pasākums vai izraidīšanas sods, var pierādīt, ka ir desmit gadus nepārtraukti uzturējies uzņemošajā dalībvalstī, saņem Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzēto pastiprināto aizsardzību pret izraidīšanu.
- 79 Gluži pretēji, attiecībā uz pilsoni, pret kuru tiek izdots šāds izraidīšanas rīkojums, kā tas ir pamatlietā, pēc tam, kad viņam tika piemērots ieslodzījums, rodas jautājums, vai minētais ieslodzījums pārtrauc viņa uzturēšanos uzņemošajā dalībvalstī vai nepārtrauc un vai tas atņem viņam šo pastiprināto aizsardzību.
- 80 Tomēr šajā ziņā ir jāuzsver, ka, ja brīdī, kad sākas viņa ieslodzījums, Savienības pilsonis jau var pierādīt, ka ir desmit gadus ilgu laika posmu uzturējies uzņemošajā dalībvalstī, tad apstākļi, ka izraidīšanas rīkojums ir izdots minētās brīvības atņemšanas laika posma gaitā vai beigās, un fakts, ka šis laika posms tādējādi iekļaujas desmit gadu laika posmā pirms šī rīkojuma izdošanas, automātiski nepārtrauc šo desmit gadu laika posmu, kura dēļ ieinteresētajai personai tiktu liegta pastiprinātā aizsardzība, kas ir paredzēta Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā.
- 81 Kā izriet no šī sprieduma 66.–75. punkta, ja lēmums par izraidīšanu tiek pieņemts brīvības atņemšanas laika posma gaitā vai beigās, tad attiecīgā pilsoņa situācija ar norādītajos punktos minētajiem nosacījumiem tomēr ir jānovērtē kopumā, nosakot, vai viņš var saņemt šo pastiprināto aizsardzību vai nevar.
- 82 Šī sprieduma 77.–81. punktā minētajos gadījumos Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētās pastiprinātās aizsardzības piešķiršana vai nepiešķiršana tādējādi būs atkarīga no attiecīgā pilsoņa uzturēšanās ilguma un integrācijas pakāpes uzņemošajā dalībvalstī.
- 83 Ņemot vērā visu iepriekš izklāstīto, uz pirmo līdz trešo jautājumu lietā C-316/16 ir jāatbild, ka Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja Savienības pilsonis izcieš brīvības atņemšanas sodu un attiecībā uz viņu tiek pieņemts lēmums par izraidīšanu, nosacījums, ka viņš ir “uzturējies uzņēmējā dalībvalstī iepriekšējos desmit gadus”, kurš paredzēts šajā tiesību normā, var būt izpildīts, ja vispārējais novērtējums par ieinteresētās personas situāciju, ņemot vērā visus atbilstīgos aspektus, liek uzskatīt, ka, neraugoties uz minēto brīvības atņemšanu, integrācijas saiknes, kas ieinteresēto personu vieno ar uzņemošo dalībvalsti, nav tikušas pārrautas. Šo aspektu vidū ir tas, cik spēcīgas ir integrācijas saiknes, kas izveidotas ar uzņemošo dalībvalsti, pirms ieinteresētajai personai ir piemērota brīvības atņemšana, tā noziedzīgā nodarījuma raksturs, kas ir pamatā attiecīgajam brīvības atņemšanas laika posmam, un apstākļi, kādos šis noziedzīgais nodarījums ir izdarīts, kā arī ieinteresētās personas uzvedība brīvības atņemšanas laika posmā.

Par ceturto jautājumu lietā C-316/16

- 84 Ar ceturto jautājumu *Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg* (Bādenes-Virtembergas Augstākā administratīvā tiesa) būtībā vēlas zināt, kurā brīdī ir jānovērtē tas, vai ir ievērots nosacījums “ir uzturējies uzņēmējā dalībvalstī iepriekšējos desmit gadus” Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkta izpratnē.
- 85 Atbilstoši Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktam “lēmumu par izraidīšanu nedrīkst pieņemt” pret Savienības pilsoni, kurš ir uzturējies uzņēmējā dalībvalstī “iepriekšējos desmit gadus”, izņemot, ja lēmums ir pamatots ar nopietniem valsts drošības apsvērumiem.

- 86 No šī formulējuma izriet, ka ar “iepriekšējiem desmit gadiem” ir jāsaprot desmit gadi pirms minētā lēmuma par izraidīšanu, jo tieši minētā lēmuma pieņemšanas dienā ir jāpārbauda šis nosacījums par nepārtrauktu, desmit gadus ilgu uzturēšanos.
- 87 Kā ir atgādināts šī sprieduma 65. punktā, Tiesa turklāt jau ir precizējusi, ka desmit gadus ilgs uzturēšanās laikposms, no kura ir atkarīga Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzētās pastiprinātās aizsardzības piešķiršana, ir jāaprēķina, skaitot atpakaļ no lēmuma par attiecīgās personas izraidīšanu pieņemšanas dienas.
- 88 No iepriekš izklāstītā izriet, ka tas, vai persona atbilst vai neatbilst nosacījumam par uzturēšanos uzņēmējā dalībvalstī iepriekšējos desmit gadus pirms lēmuma par izraidīšanu un tātad vai tā var vai nevar saņemt Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunktā paredzēto pastiprināto aizsardzību, ir jānovērtē dienā, kad sākotnēji tiek pieņemts lēmums par izraidīšanu.
- 89 Tomēr ir jāprecizē, ka šajā interpretācijā netiek spriests par nošķirtu jautājumu par to, kurā brīdī ir jānovērtē tas, vai faktiski pastāv “sabiedriskās kārtības vai valsts drošības [apsvērumi]” Direktīvas 2004/38 28. panta 1. punkta izpratnē vai “nopietni sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumi”, kas minēti šīs direktīvas 28. panta 2. punktā, vai arī “nopietni valsts drošības apsvērumi” minētās direktīvas 28. panta 3. punkta izpratnē, ar kuriem varētu pienācīgi pamatot izraidīšanu.
- 90 Šajā ziņā, protams, iestādei, kura sākotnēji pieņem lēmumu par izraidīšanu, tas ir jānovērtē tieši šī lēmuma pieņemšanas brīdī, turklāt tas jāveic, ievērojot Direktīvas 2004/38 27. un 28. pantā ietvertās materiālās tiesību normas.
- 91 Tomēr tas neizslēdz to, ka, ja minētā lēmuma konkrētā izpilde tiek atlikta uz zināmu laiku, varētu būt jāveic vēl viens – atjaunināts novērtējums par to, vai, atkarībā no gadījuma, joprojām pastāv “sabiedriskās kārtības vai valsts drošības [apsvērumi]”, “nopietni sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apsvērumi” vai “nopietni valsts drošības apsvērumi”.
- 92 Jāatgādina, ka Direktīvas 2004/38 27. panta 2. punkta otrajā daļā attiecībā uz ikvienu izraidīšanas rīkojumu ir vispārīgi izvirzīts nosacījums par to, ka attiecīgās personas rīcībai ir jārada faktiski un attiecīgajā brīdī esoši draudi sabiedrības vai uzņēmējās dalībvalsts pamatinteresēm (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2012. gada 22. maijs, *I*, C-348/09, EU:C:2012:300, 30. punkts, un 2017. gada 13. jūlijs, *E*, C-193/16, EU:C:2017:542, 23. punkts).
- 93 Turklāt ir jānorāda, ka, ja izraidīšanas rīkojums ir izdots kā sods vai papildu pasākums brīvības atņemšanas sodam, bet tiek izpildīts vēlāk nekā divus gadus pēc tā pieņemšanas, Direktīvas 2004/38 33. panta 2. punktā dalībvalstīm ir skaidri noteikts pienākums pārbaudīt, vai attiecīgais indivīds attiecīgajā brīdī faktiski apdraud sabiedrisko kārtību vai valsts drošību, un novērtēt, vai kopš izraidīšanas lēmuma pieņemšanas nav būtiski mainījušies apstākļi (spriedums, 2012. gada 22. maijs, *I*, C-348/09, EU:C:2012:300, 31. punkts).
- 94 Turklāt vispārīgāk no Tiesas judikatūras izriet, ka dalībvalstu tiesām, pārbaudot izraidīšanas rīkojuma pret citas dalībvalsts pilsoni tiesiskumu, ir jāņem vērā faktiskie apstākļi, kuri iestājušies pēc kompetento iestāžu pēdējā pieņemtā lēmuma un kuri var liecināt, ka ir zudis vai ievērojami mazinājies attiecīgās personas uzvedības radītais sabiedriskās kārtības vai valsts drošības apdraudējums. Tā it īpaši ir gadījumos, kad, pirmkārt, no lēmuma par izraidīšanu pieņemšanas dienas, otrkārt, līdz dienai, kad kompetentā tiesa šo lēmumu izvērtē, ir pagājis ilgs laiks (pēc analogijas skat. spriedumus, 2004. gada 29. aprīlis, *Orfanopoulos un Oliveri*, C-482/01 un C-493/01, EU:C:2004:262, 82. punkts, kā arī 2011. gada 8. decembris, *Ziebell*, C-371/08, EU:C:2011:809, 84. punkts).

95 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz ceturto jautājumu lietā C-316/16 ir jāatbild, ka Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas, vai persona atbilst nosacījumam, ka tā “ir uzturējusies uzņēmējā dalībvalstī iepriekšējos desmit gadus”, minētās normas izpratnē, ir jānovērtē dienā, kad tiek pieņemts sākotnējais lēmums par izraidīšanu.

Par tiesāšanās izdevumiem

96 Attiecībā uz pamatlietu pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesas, un tās lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2004/38/EK (2004. gada 29. aprīlis) par Savienības pilsoņu un viņu ģimenes locekļu tiesībām brīvi pārvietoties un uzturēties dalībvalstu teritorijā, ar ko groza Regulu (EEK) Nr. 1612/68 un atceļ Direktīvas 64/221/EEK, 68/360/EEK, 72/194/EEK, 73/148/EEK, 75/34/EEK, 75/35/EEK, 90/364/EEK, 90/365/EEK un 93/96/EEK, 28. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka minētajā normā paredzētās aizsardzības pret izraidīšanu no teritorijas saņemšanai ir izvirzīts nosacījums, ka ieinteresētajai personai ir pastāvīgās uzturēšanās tiesības šīs direktīvas 16. panta un 28. panta 2. punkta izpratnē.
- 2) Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja Savienības pilsonis izcieš brīvības atņemšanas sodu un attiecībā uz viņu tiek pieņemts lēmums par izraidīšanu, nosacījums, ka viņš ir “uzturējies uzņēmējā dalībvalstī iepriekšējos desmit gadus”, kurš ir paredzēts šajā tiesību normā, var būt izpildīts, ja vispārējais novērtējums par ieinteresētās personas situāciju, ņemot vērā visus atbilstīgos aspektus, liek uzskatīt, ka, neraugoties uz minēto brīvības atņemšanu, integrācijas saiknes, kas ieinteresēto personu vieno ar uzņemošo dalībvalsti, nav tikušas pārrautas. Šo aspektu vidū ir tas, cik spēcīgas ir integrācijas saiknes, kas izveidotas ar uzņemošo dalībvalsti, pirms ieinteresētajai personai ir piemērota brīvības atņemšana, tā noziedzīgā nodarījuma raksturs, kas ir pamatā attiecīgajam brīvības atņemšanas laikposmam, un apstākļi, kādos šis noziedzīgais nodarījums ir izdarīts, kā arī ieinteresētās personas uzvedība brīvības atņemšanas laikposmā.
- 3) Direktīvas 2004/38 28. panta 3. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas, vai persona atbilst nosacījumam, ka tā “ir uzturējusies uzņēmējā dalībvalstī iepriekšējos desmit gadus”, minētās normas izpratnē, ir jānovērtē dienā, kad tiek pieņemts sākotnējais lēmums par izraidīšanu.

[Paraksti]